

Tabulka č. 1 Podíly rozdílů ve výsledcích českých žáků v matematice a přírodovědné gramotnosti ve výzkumu TIMSS (žáci 8. ročníku), které můžeme připsat rozdílům mezi školami

Rok výzkumu	Matematika	Přírodovědná gramotnost
TIMSS 1995	21 %	12 %
TIMSS 1999	28 %	19 %
TIMSS 2007	32 %	23 %

Tato data ukazují, že od roku 1995 do roku 2007 se zvýšily rozdíly ve výsledcích vzdělávání žáků jednotlivých škol v matematice o polovinu, v přírodovědné gramotnosti dokonce rozdíly mezi školami ve výsledcích žáků vzrostly dvojnásobně. To znamená, že stále více záleží na tom, do které školy rodiče dítě zapíší a jak jej dokážou navigovat přes různé výběrové větve v rámci našeho školského systému, kde se školy velmi liší jak složením žáků, tak i kvalitou vzdělávání. Další analýzy dat pak ukázaly, že velkou část rozdílů můžeme připsat tomu, z jaké rodiny (ve smyslu sociálně-kulturního a ekonomického statusu, který zahrnuje prestiž povolání a dosažené vzdělání rodičů, vlastnictví věcí a kulturní aktivity) dítě pochází, a že se děti z podnětějších rodin shlukují v určitém typu škol, zvláště pak ve výběrových školách, tj. na víceletých gymnáziích a ve výběrových základních školách, např. jazykových, ale i dalších (blíže viz Straková, 2010, Greger a Voňková, 2014). Doposud se však nevěnovala výzkumná pozornost rozdílům ve výsledcích vzdělávání již na úrovni primární školy. Jsou i zde vysoké rozdíly mezi školami nebo k nárůstu nerovností dochází až na druhém stupni ZŠ, kdy nastává větvení vzdělávacích drah a řada žáků odchází na víceletá gymnázia a do výběrových základních škol? Rozdíly ve výsledcích mezi školami v mezinárodním srovnání evropských zemí přináší graf č. 1.

Graf č. 1 Srovnání rozdílů mezi školami v rámci evropských zemí TIMSS 2011 a PIRLS 2011, 4. ročník, matematika a čtenářská gramotnost

